

Nr. 4(20)

BAZŪVE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2013. gada 8. aprīlis

JAUNAS VĒSMAS BRAILA RAKSTA NODAĻĀ

Gunta Bite

Braila raksta nodaļas vadītāja

Katra lieta šajā pasaulē ir sīki un rūpīgi izplānota. Visi notikumi, kas notiek, ir atbilstoši laikam un pasaules kārtībai. Taču bieži vien mēs par to šaubāmies. Dažubrīd mums šķiet, ka notikumi darbojas pret mums un ka tos novērst vai vismaz vērst sev par labu ir neiespējami. Tomēr tā nav. Viss, kas notiek, notiek uz labu. Un ja pirmajā brīdī šķiet, ka tā tas nav, tad tikai laiks spēj mums pierādīt, ka tomēr tā tas ir.

Februāra beigās Braila raksta nodaļā parādījās ziņa, ka jāmeklē jauns kolēģis, jo esošā korektore uz laiku iesaistījusi demogrāfiskās situācijas Latvijā uzlabošanā. Mēs visi par viņu esam priecīgi.

Un tā sākās mūsu meklējumi. Šķita, tie ieilgs, taču marta vidū viss mainījās. JSPA rīkotajās apmācībās (*par tām vairāk lasiet žurnālā „Rosme”*) tikos ar aktīvu un erudītu jauniņu Irmu no Dobeles, kura mierinot apliecināja, ka viss notiks tā, kā tam jānotiek. Un pāris dienas pēc apmācību beigām ar mani sazinājās Irmas draudzene Krista no Rīgas. Tā bija precīga diena, un šodien varam teikt, ka Krista Saberova nu ir mūsu kolēģe, kas strādās nodaļā par korektori.

Pati Krista par pirmajiem iespaidiem bibliotēkā raksta šādi:

„Kā cilvēks, kuram iepriekš nebija bijusi saskarsme ar neredzīgo pasauli, nolēmu izmantot iespēju to nedaudz iepazīt no specifiskās puses, pavadot pāris dienas Latvijas Neredzīgo bibliotēkā kā brīvprātīgais. Jāsāk ar to, ka nebiju zinājusi par tādās bibliotēkas eksistenci, mani pārsteidza, ka kādā senā muižas ēkā ir struktūra, kas neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem sniedz tik plašu pakalpojumu un iespēju klāstu. Nokļuvu Braila raksta nodaļā un tas bija mans pirmais solis ceļā uz jauniem atklājumiem.

Literatūra ir viens no veidiem kā bagātināt savu pasauli un iegūt jaunas zināšanas, bet būt neredzīgam nenožīmē, ka šīs iespējas ir liegtas. Priecē, ka Rīgā atrodas iestāde, kas sniedz šīs iespējas, piemēram, ražojot grāmatas Braila rakstā un ieskaņojot audiogrāmatas. No otras puses ir skumji, ka līdzekļu un nepietiekama atbalsta dēļ bibliotēkai ir nemitīgi jācinās ar praktiskām ķibelēm, kas neveicina tās darbību — tas, ka apmeklētāji ir neredzīgi, nenožīmē, ka lasītavas avārijas stāvoklī esošie griesti nav jūtami, kā arī papīra trūkums Braila raksta nodaļā nav palīgs jaunu grāmatu izdošanai.

Mēs katrs redzam un jūtam pasauli, arī neredzīgie cilvēki *redz* pasauli. Mēs katrs

izmantojam dažādus līdzekļus pasaules uztveršanai. Tas, ka citu cilvēku iespējas atšķiras no mūsu, nenozīmē, ka nav ie-

spējams sasniegt vienus un tos pašus mērķus.”

Novēlam viņai panākumus darbā!

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

BIBLIOTĒKAS AUDIOGRĀMATU JAUNUMI

Zane Rižija
BIBMET bibliogrāfe

Šī gada pirmajā ceturksnī bibliotēkas krājums papildinās par 21 audiogrāmatu, no kurām 12 ir oriģinālieskaņojumi, kuri tapuši bibliotēkas Skaņu ierakstu studijā un 9 — restaurētās audiogrāmatas.

Lasītājam saistoša ir biogrāfisko darbu sadaļa. Tajā var iepazīties gan ar Luija Braila devumu neredzīgo raksta izstrādē, pilnveidē un attīstībā, gan ar latviešu aktrises Veras Singajevskas unikālo personību.

Plaši pārstāvēta ir latviešu oriģinālliteratūra — varat lasīt Dainas Avotiņas, Leldes Stumbres un Aivara Kļavja romānu ieskaņojumus, bet studijā restaurēto grā-

matu lielāko daļu veido Vladimira Kaijaka romāni.

Šajā ceturksnī piedāvājam arī bagātu citzemju autoru darbus — gan oriģinālieskaņojumos, gan studijā restaurētajos darbos. Ja kāds ir aizmirsis, kas īsti ir Olivers Tvists vai Anna no «Zaļajiem jumtiem», — jums ir iespēja to sev atgādināt, noklausoties kādu no šīm grāmatām.

Pilns audiogrāmatu jaunumu saraksts pieejams Latvijas Neredzīgo bibliotēkas mājaslapā www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā E-katalogs-audiogrāmatas, sociālajā tīklā www.draugiem.lv lapā «Latvijas Neredzīgo bibliotēka», kā arī Latvijas Neredzīgo biedrības žurnālā «Rosme» aprīļa numurā.

Lasiet, vērtējiet, iesakiet! Esam ieinteresēti apmierināt jūsu literārās vēlmēm.

ATSPERU ZIEDI

Gunta Bite
Braila raksta nodaļas vadītāja

Šī gada 27. februāris bija salts ne tikai zemās gaisa temperatūras dēļ, bet arī tāpēc, ka tautas dzejnieks Imants Ziedonis aizgāja mūžībā, atstādams saltu tukšuma sajūtu viņa daiļrades cienītāju sirdīs. Šo tukšumu radīja cilvēka būtība, kas vienā mirklī pārvērtās par pišļiem un tika atdoti zemei. Taču tas nekādā gadīju-

mā nebija garīgo vērtību tukšums, jo tāds nav iespējams. Literārais mantojums, ko Ziedonis ir atstājis pēc sevis, nekad ne-spēs imitēt tukšumu.

Viņš bija ne tikai dzejnieks, bet arī prozaīkis, publicists, tulkotājs un scenārists. Viņa darbus var iedalīt piecās lielās daļās:

- Dzejoļu krājumi
- Dzejprozas (epifānijas)
- Dokumentālā proza un atmiņas
- Literārās pasakas
- Darbu izlases un kopojumi.

Tieši pēdējā sadaļā ietilpst grāmata

«Raksti» 12 sējumos, kuros ir apkopota lielākā daļa dzejnieka darbu, kā arī krājumos nublicētie dzejoļi.

Gludraksta grāmatas vienā sējumā ir pāri par 500 lappusēm, tāpēc to reproducēt Braila rakstā bibliotēka nevarēs pilnā apjomā. Turklāt grāmatās «Raksti» iekļautie krājumi, mūsu bibliotēkā ir pieejami audiovariantā, piem., **«Ceļmal-lapas»**, ko ielasījusi Ausma Kantāne, **«Epifānijas»** — Lidija Pupure. Šobrīd mūsu bibliotēkā ir pieejama arī audiogrāmata **«Kukainīt, re, kā saule spīd»**, kur Imants Ziedonis lasa savu dzeju kopā ar Jāni Paukštello no tādiem krājumiem kā **«Caurvējš»**, **«Man labvēlīgā tumsā»** un **«Re, kā»**. Savukārt Ziedoņa **«Visādas pasakas»** bibliotēkā var lasīt arī Braila rakstā.

Neskatoties uz to, ka bibliotēkas krājumā ir vairākas dzejnieka grāmatas, tomēr viena daļa no «Raksti» apkopotiem dzejoļiem nevienā no tām nav publicēti. Lai arī neredzīgais lasītājs varētu tos izlasīt, Braila raksta nodaļa nolēma reproducēt krājumos nublicētos dzejoļus, kas ietverti grāmatā «Raksti», izdodot atsevišķas burtnīcas.

Pirmā burtnīca **«Atsperu ziedi»** (no «Raksti» 4. sējuma) jau pieejama bibliotēkas abonementā. Līdz Imanta Ziedoņa dzimšanas dienas svinībām, kas bibliotēkā notiks 7. maijā plkst. 11:00, lasītājiem ir iespēja ar tiem iepazīties, lai varētu izvēlēties sev tuvu un mīļu I. Ziedoņa dzejoļi arī no nublicētajiem darbiem. Tajos lasītājs atradīs gan nopietnas, gan jautras rindas.

TOP MŪZIKLS «MAZĀIS PRINCIS»

Adriāns Kukuvas, sabiedriskās organizācijas «Es redzu» un JSPA programmas «Jaunatne darbībā» uzrunāts, sācis gatavot mūzikla «Mazais Princis» uzvedumu kopā ar neredzīgiem mūziķiem. Starp viņiem ir arī mūsu bibliotēkas lasītāji Anna Dubovika, Linda Lesiņa, Edijs Fuksis un Renāte Jakovļeva. Lai jaunieši varētu gatavoties šim atbildīgajam pasākumam, bibliotēkā Braila rakstā tika izdrukāti dziesmu vārdi un informācija par šo projektu.

Mūzikla pirmizrāde gaidāma Jūrmalā

11. maijā plkst. 15:00 restorānā „36. Līnija”. Vēlāk mūziklu paredzēts rādīt arī citur Latvijā. Savukārt «Latvijas Neredzīgo bibliotēka» cer piedāvāt saviem lasītājiem iepazīties ar nelielu daļu mūzikla Starptautiskās ģimenes dienas pasākumā «Mana sajūtu ģimene», kas paredzēta 15. maijā bibliotēkas āra teritorijā.

Vairāk par mūziklu lasiet biedrības «Es redzu» mājaslapā www.esredzu.lv vai mūsu bibliotēkas lasītavā. Informācija pieejama gan Braila rakstā, gan palielinātā drukā.

IESKATS GRĀMATĀ

ČETRAS JAUNAS GRĀMATAS BRAILA RAKSTĀ

Aprīļa beigās lasītājiem būs pieejamas četras jaunas grāmatas Braila rakstā. Andra Brieža grāmata **«Rokrakstu sa-**

bojā rakstot», par kuru rakstijām «Bazūnes» iepriekšējā numurā. Džeroma Deivida Selindžera grāmata **«Uz kraujas**

rudzu laukā», kas izdota otro reizi, jo pirmais izdevums bibliotēkas krājumā bija nolietots un sabojāts. Divas pārējās grāmatas ir latviešu autoru darbi.

Gundegas Repšes grāmata **«Dzelzs apvārdošana»** ir kā autore pašportrets, kas balstās uz viņu raksturojošiem vārdiem uz katru alfabēta burtu.

Grāmatā autore dalās savās pārdomās par to, kas tad īsti raksturo cilvēku un kā viņu un viņa dzīvi var «izmērīt». Viņa raksta: *«Labi. Mana dzīve. Vai tās ir sajūtas par sevi? Atmiņas, kas ir šo sajūtu saistviela? Cilvēki? Priekšstats par viņiem un viņu iedomātās pēdas manā miesas un dvēseles virsmā? Fakti? Gadskaitļi? Kādās proporcijās? Lineāri mērīgais izkārtojums no bērnības, skolas, studiju, darba gadiem līdz morga galdam? Kāds tam sakars ar mani? Tas, ko citi domā par manu rīcību, manu darbu, manu izskatu, manām domām? Kur ir dzīve? Ja tā nav un nevar būt kaut kas pats par sevi, tad kur to nomedīt? Vienā vienīgā rītā vai ikvienā rītā līdzšinējā mūža garumā?»*

Rakstnieka un publicista Māra Ruka grāmata **«Spridzinātāji»** patiesībā ir «pētījums par to, ka Rīgā, Uzvaras laukuma centrā diez vai ir jāatrodas padomju betona kompleksam, nez kādēļ vēl dēvētam par pieminekli Rīgas «atbrīvotājiem».

Apgāda «Antava» mājaslapā rakstīts: «Cik daudzi no mums zina, ka Rīgas Uzvaras laukumā 1938. gada vasarā notika grandiozi latviešu dziesmusvētki un tur, kur tagad slejas betona stabs, 100`000 da-

libnieku uzrunāja Jāzeps Vītols un Kārlis Ulmanis? Kādi notikumi šai vietai bija jāpiedzīvo vēlāk? Vai zinām, ka šā brīža padomiskās noskaņās ietērtajai vietai — Uzvaras laukumam — sākotnēji bija īsti latviskas krāsas? Vai vēl atceramies, ka 1997. gadā kādā siltā vasaras naktī tur dzīvības ziedoja divi puisi, ar mērķi likvidēt padomju armijas cauro zvaigžņu stabu? Un kas īsti notika tajā naktī. Kāpēc sprādziens nograndēja par ātru? Kas vispār bija šie spridzinātāji? Un kas vēl bija iesaistīts šajos notikumos? Patiesībā — ko mēs vispār zinām par šo visdīvaināko vietu Latvijā?» Droši vien ne mazums lasītāju pat nenojauta, ka šo pieminekli kāds mēģinājis likvidēt. Tāpēc šī būs interesanta un izglītojoša lasāmviela.

Ne mazāk interesanta šī grāmata ir ar to, ka pamatā tajā lietota latviskā rakstība, kas izkopta jau Latvijas brīvvalsts laikā, lietojot vārdos **ch** (piemēram, archīvs), **ŗ** (Braila rakstā burtā r punktu kombinācijai pieliek vēl 6. punktu) un **ō** (Braila rakstā burtam pievieno 6. punktu).

M. Ruks, raksturojot grāmatu, saka: *«Varbūt ir laiks atbrīvoties no 1945. — 1990. g. perioda uzslāņojumiem valodas normās, kā arī vēstures apziņā? Gan to, ka Latvijā daudzi latvieši (vairākums) arī pašlaik pat nepamēģina rakstīt tā, kā rakstīja Latvijas Republikas pirmās neatkarības laikā, gan to, ka par okupācijas vēsturi «nav pieņemts» runāt tik tieši un atklāti, cik to prasa godīgums pret padomju agresijas upuriem...»*

BAZŪNE

**«Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas»
bezmaksas avīze**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Pakalpojumi

Tālr. 67522131, 29137112

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par publikācijām atbildīgi paši autori.